

CILJEVI I UČINCI CARINSKOG SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Mihalić, Marija

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:575192>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-31**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVO

Marija Mihalić

**CILJEVI I UČINCI CARINSKOG SUSTAVA
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAVRŠNI RAD

Marija Mihalić

**CILJEVI I UČINCI CARINSKOG SUSTAVA
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij Ugostiteljstvo

Kolegij: Vanjskotrgovinsko poslovanje
Mentor: mr. sc. Ivana Varičak., v, pred.
Matični. br. studenta: 0081060875 (0621613077)

Karlovac, rujan, 2023

ZAHVALA

Ovim putem zahvaljujem se svima koji su mi dali podršku tokom studiranja.

Zahvalila bih se svojoj mentorici v. pred. mr. sc. Ivana Varičak na uloženom trudu, stručnoj pomoći, ljubaznosti i ukazanom povjerenju.

Također bih se zahvalila svojoj obitelji mami Kati, tati Ivanu i bratu Ivanu na neizmjerne ljubavi i što su mi bili velika podrška za vrijeme moga studiranja. Željela bih se zahvaliti svojoj svekrvi i svekru na razumijevanju tokom studiranja te što se prema meni ponašaju kao prema svom djetetu.

Hvala suprugu Josipu koji je preuzeo veću odgovornost za odgoj i školovanje naše dvoje djece i bio uz njih za vrijeme mojih odsutnosti zbog studiranja.

Hvala svim kolegama, profesorima i asistentima na životnim savjetima i usvojenom znanju.

Završni rad posvećujem svojoj djeci Luciji i Jakovu. Hvala vam na ljubavi koju ste mi iskazali i velikom strpljenju s pomoću kojih ste mi pružili mogućnost da ostvarim još jedan svoj san.

Na kraju, najveće hvala dragom Bogu, na milosti, ljubavi i snazi koju mi daje.

SADRŽAJ

1	UVOD	7
1.1	Predmet i cilj rada.....	7
1.2	Izvori podataka i metode prikupljanja	7
1.3	Struktura rada	7
2	CARINA I CARINSKI SUSTAV	8
2.1	Vrste carina.....	8
2.2	Instituti carinskog sustava	11
2.3	Carinski postupci	12
2.3.1	Puštanje robe u slobodan promet	15
2.3.2	Provozni postupak	15
2.3.3	Carinski postupci s gospodarskim učinkom.....	15
2.3.4	Postupak carinskog skladištenja.....	16
2.3.5	Postupak unutarnje proizvodnje	16
2.3.6	Postupak prerade pod carinskim nadzorom	16
2.3.7	Postupak privremenog uvoza	16
2.3.8	Postupak vanjske proizvodnje.....	16
2.3.9	Izvozni carinski postupak.....	17
2.4	Carinski dug i naplata	17
3	CARINSKA UPRAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	19
3.1	Povijest razvoja carinskog sustava u Republici Hrvatskoj.....	19
3.2	Aktivnosti Carinske uprave	21
3.3	Strateški ciljevi Carinske uprave	24
3.3.1	Modernizacija carinskog i trošarinskog sustava.....	25
3.3.2	Zaštita i sigurnost društva, tržišta i financijskih interesa	26
3.3.3	Olakšavanje zakonite trgovine	26
3.4	Financijski aspekt poslovanja Porezne Uprave	27
4	CARINSKI SUSTAV U EUROPSKOJ UNIJI.....	30
4.1	Carinski sustav Europske Unije i Republika Hrvatska.....	31
4.2	Carinski postupci i pravila za poduzeća	32
5	ZAKLJUČAK	37
6	LITERATURA	39
	POPIS ILUSTRACIJA.....	40
	POPIS PRILOGA.....	40

SAŽETAK

Carina je jedan od prihoda državnog proračuna. Osim što ima vrlo jasnu prihodovnu funkciju, štiti domaću proizvodnju i službene granice pojedine države.

Carinska uprava ima više funkcija u uređenom državnom sustavu, a neke od najvažnijih su osiguravanje zaštite financijskih interesa, provođenje postupaka carinjenja i svih pratećih poslova te omogućavanje suradnje sa ostalim tijelima javne uprave. Također, vrlo je važna uloga u međunarodnim odnosima i suradnjama. Organizaciju je potrebno kontinuirano unaprjeđivati i poboljšavati njenu funkcionalnost kroz nova IT rješenja u domeni sigurnosti podataka, ali i kroz klasične postupke carinjenja. Oprema i infrastruktura također moraju pratiti sve aspekte razvoja što je posebno imalo na važnosti u periodu prilagodbe sustava regulativi Europske Unije.

Ključne riječi: carina, carinski sustav, Europska unija, carinsko postupanje, carinjenje

SUMMARY

Customs is one of the revenues of the state budget. In addition to having a very clear revenue function, it protects domestic production and the official borders of individual states.

The customs administration has several functions in the organized state system, some of the most important of which are ensuring the protection of financial interests, carrying out customs clearance procedures and all related tasks, and enabling cooperation with other public administration bodies. It also plays a very important role in international relations and cooperation. It is necessary to continuously improve the organization and improve its functionality through new IT solutions in the domain of data security, but also through classic customs clearance procedures. Equipment and infrastructure must also follow all aspects of development, which was especially important during the period of system adaptation to European Union regulations.

Keywords: customs, customs system, European Union, customs procedure, customs clearance

1 UVOD

1.1 Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada je svakako carina i postupak carinjenja te na koji način se provodi. Također, vrlo je važno pojasniti i instituciju preko koje se isto provodi. Sumirano, cilj rada pojasniti koji su to ciljevi i učinci carinskog sustava u Republici Hrvatskoj te koja je postupna prilagodna morala biti izvršena sa pristupanjem Hrvatske u Europsku uniju.

1.2 Izvori podataka i metode prikupljanja

Izvori podataka korišteni za izradu ovog rada su podaci sa internetskih stranica Carinske uprave Republike Hrvatske, Europske Unije i Eurostata, izučavanjem Zakona o carini i pridruženih uredbi i pravilnika te izučavanjem stručne literatura.

Metode korištene za izradu rada su metoda analize, sinteze, kompilacije, deskripcije.

1.3 Struktura rada

Rad se sa sastoji od pet cjelina. U prvoj je dan uvod u temu. Druga cjelina pojašnjava što je carina, njene vrste sa raznih aspekata te kako se provodi postupak carinjenja te na koje načine se sankcionira carinski dug i njegova naplata. U trećoj cjelini pojašnjenja je institucija koja provodi carinjenje – Carinska uprava Republike Hrvatske. Pojašnjenja je kroz definiranje njenih aktivnosti, obveza i učinaka te je prikazan i financijski aspekt poslovanja Carinske uprave čime se željelo prikazati koliko je važna za državni proračun i prihodi koje ostvaruje. U četvrtoj cjelini pojašnjene su promjene koje su nastale ulaskom u EU, odnosno princip carinskog sustava u Europskoj Uniji.

2 CARINA I CARINSKI SUSTAV

Vanjska trgovina kao gospodarska djelatnost podrazumijeva razmjenu roba i usluga. Navedena razmjena odvija se između zemalja te kao takva mora biti uređena pravilima i procedurama kako bi se izbjegla što veća zloupotreba istog. Utvrđena pravila i procedure su zapravo vanjskotrgovinske politike koje kreira svaka država pojedinačno, a onda država partner odnosno poslovni subjekti u svakom pojedinom poslu ih moraju poštovati.

Carina je najstariji instrument vanjskotrgovinske politike, koji dodatkom na cijene robe i usluga utječe na obujam i vrijednost vanjske trgovine. Plaća se na robu koja prelazi državnu, odnosno carinsku granicu.¹

Prema navedenom, carina je novčana naknada koja se plaća na uvezenu robu, a njezin iznos je određen carinskim stopama koje su propisane Carinskim zakonom i tarifama. Države uvode carinu iz mnogih razloga, a najveći se ogledaju u činjenici da se njima ostvaruju dodatni prihodi u državnom proračunu te se istovremeno štiti domaća proizvodnja čime se potiče opći gospodarski razvoj. Također, carinama se direktno utječe na vanjskotrgovinsku razmjenu i platnu bilancu, odnosno može se njima upravljati. Uz navedeno postoje i mnogi drugi ekološki, socijalni i pravni razlozi.

2.1 Vrste carina

Prema vrstama, carine se mogu podijeliti na više načina, pri čemu svaka podjela ima svoju valorizaciju u razmatranju stabilnosti vanjskotrgovinske politike i ostalih gospodarskih pokazatelja pojedine države.

---

¹ Enciklopedija, [carina](#) | [Hrvatska enciklopedija](#) (07.08.2023.)

Klasifikacija carina može se izvršiti prema sljedećim kriterijima:²

- Carine prema smjeru kretanja robe
- Carine prema svrsi uvođenja
- Carine prema načinu odmjeravanja carinske obveze
- Carine prema načinu podnošenja propisa
- Carine prema visini carinske stope

Carine prema smjeru kretanja robe dijele se na uvozne, izvozne i tranzitne.

Uvozne carine su one koje zemlja uvoznica primjenjuje na robu stranog porijekla, koja se upućuje na plasman na njeno tržište. To su carine koje se najčešće primjenjuju, a mogu služiti kao djelotvorno sredstvo kvantitativnog i selektivnog usmjeravanja uvoza ili kao fiskalni instrument kojim se ubiru javni prihodi.

Izvozne carine su one koje država-izvoznica ubire od svojih izvoznika na robu domaće proizvodnje, destiniranu za plasman na tržištu neke druge zemlje. U suvremenim carinskim sustavima se susreće vrlo rijetko, a iznimno se primjenjuju kada zemlja izvoznica želi spriječiti izvoz neke robe.

Tranzitne (prijevozne) carine su one koje naplaćuje zemlja preko čijeg carinskog teritorija jedna zemlja prevozi robu u drugu zemlju.

Carine prema svrsi uvođenja dijele se na fiskalne, ekonomske, socijalne i antidampinške.

Fiskalne carine uvode se samo radi prikupljanja potrebnih državnih prihoda ili kod kojih cilj uvođenja dominira nad ostalima. Uvode se na onu robu koja se u zemlji uopće ne proizvodi, ili je volumen njene proizvodnje neznatan. Uvođenje fiskalnih carina ovisi o stupnju gospodarskog razvoja i geografskom položaju zemlje.

Ekonomske ili zaštitne carine uvode se s osnovnim ciljem da se zaštiti domaća proizvodnja određenih proizvoda i domaće gospodarstvo kao cjelina od inozemne konkurencije. Uvozom jeftinijih stranih proizvoda domaća bi proizvodnja u pojedinim slučajevima bila otežana, a ponegdje i onemogućena. Carinska stopa mora biti utvrđena tako da se njenom primjenom povisi cijena uvezenog proizvoda do cijene (ili čak i iznad) domaćeg proizvoda.

---

² Jeličić B.: Javne financije, Zagreb, Informator, 2001, str 361

Zaštitne carine se mogu podijeliti na sljedeće podoblike

- odgojne carine: svrha zaštita izgradnje ili razvitka domaće industrije od strane konkurencije
- vojno-strateške carine: svrha uvođenja da određenim proizvodnim granama koje su konkurentne u odnosu na inozemstvo omoguće opstanak (obično vojno-strateški razlog)
- valutno-zaštitne carine: uvode zato da bi se iz platno-bilančnih razloga oteža ili spriječio uvoz određenih roba (nebitnih, tzv „nonessentials“) kako bi se oslobodile za nabavu neke druge robe
- prohibitivne carine: zaštitne carine koje bi morale domaće tržište beziznimno i definitivno očuvati od uvoza strane robe

Socijalne carine: primjena niže carinske stope na određene proizvode obzirom na socijalni karakter njihove namjene (ili potpuno uklanjanje plaćanje carina).

Antidampinške carine: uvode se u zemljama u kojima je proveden damping. Svrha dampinga je da se uz pomoć niskih izvoznih cijena vlastita roba izveze na strano tržište, koje će se tako monopolizirati za određene proizvode ili skupinu proizvoda.

Carine prema načinu odmjeravanja carinske obveze dijele se na vrijednosne (ad valorem) i na specifične (kvantitativne) carine.

Vrijednosne (ad valorem) carine one za čije je za utvrđivanje visine carinske obveze relevantna vrijednost robe koja podliježe carinjenju. Osnovica za naplatu carine je fakturirana vrijednost robe.

Specifične (kvantitativne) carine one kod kojih prilikom utvrđivanja visine carinske obveze relevantna je mjerna jedinica ulazne robe.

Carine prema načinu podnošenja propisa mogu biti autonomne i ugovorne (konvencionalne).

Autonomne carine su one koje pojedina država na osnovi svog financijskog suvereniteta donosi za svoj teritorij i koje može mijenjati i ukidati bez sporazuma s nekom drugom državom.

Ugovorne (konvencionalne) carine su one koje se donose na osnovi bilateralnog ili multilateralnog sporazuma među državama.

Carine prema visini carinske stope mogu biti diferencijalne i preferencijalne.

Diferencijalne carine su one kod kojih je utvrđena carinska stopa viša od opće carinske (uobičajene). Razlozi za njihovo uvođenje su uglavnom ekonomski i politički.

Preferencijalne carine su one kod kojih se primjenjuje na uvoz robe se primjenjuje niža carinska stopa od uobičajene, pa se na taj način uvoz preferira prema zemljama na koje se primjenjuje.

2.2 Instituti carinskog sustava

Za razumijevanje carina i carinskog sustava potrebno je pojmiti i njene osnovne institute. Neki od najvažnijih instituta carinskog sustava su: ³

- **Carinsko područje** – cjelokupni teritorij Republike Hrvatske na koji se primjenjuju carinski i drugi propisi. Omeđena je graničnom crtom koja se poklapa s onom carinskom i obuhvaća sve dijelove teritorija;
- **Carinski status** – razlikuje domaći i inozemnu robu. Domaća je ona koja je proizvedena unutar granica države, odnosno u carinskom području Hrvatske. Inozemna roba je roba iz drugih carinskih područja na koju se primjenjuju carine;
- **Carinski dug** – točno utvrđena vrijednost uvezene ili izvezene robe i svote carine koju je osoba dužna platiti;
- **Uvozna i izvozna carina** – carina i ostala davanja čiji je učinak jednak učinku carine, a naplaćuje se pri uvozu robe. Kod izvoza je riječ o izvoznoj carini;
- **Dužnik** – osoba koja mora platiti carinski dug;
- **Carinski nadzor** – aktivnosti Carinske uprave usmjerene na poštivanje carinskih i trgovinskih odredbi;
- **Carinska provjera** – pregled robe, nadzor prijevoznih sredstava, provjera osoba i prtljage;
- **Carinski dopušteno postupanje** – označava moguće načine upotrebe carinske robe, a to su: stavljanje robe u carinski postupak, unos robe u slobodnu zonu ili skladište, ponovni izvoz iz Hrvatske, uništenje robe ili ustupanje robe u korist države;
- **Carinska deklaracija** – radnja ili isprava koja neku robu stavlja u carinski postupak. Osoba koja je odnosi je **deklarant**;
- **Podnošenje robe** – prijavljivanje robe carinarnici na propisan način;

---

³ Matić, B.: Međunarodno poslovanje. Sinergija – nakladništvo, Zagreb, 2004., str 62

- **Puštanje robe** – odobravanje robe od strane carinarnice na daljnju upotrebu i posjedovanje;
- **Korisnik carinskog procesa** – osoba na čiji je račun prijavljeno carinsko postupanje;
- **Korisnik odobrenja** – osoba na čiji račun je odobreno puštanje robe;
- **Carinska vrijednost** – cijena na koju se propisuju carine. U Hrvatskoj je usklađena s Općim carinskim sporazumom o trgovini (GATT);
- **Carinsko zastupanje** – zakonom je odobreno, a odnosi se na opunomoćenika koji zastupa neku osobu u carinskom postupku.

Svaki od navedenih instituta bilo da se odnosi na sudionika ili proces dio je cjelokupnog carinskog procesa. Oni su dio zakona, pravilnika i pratećih propisa te pomažu u razumijevanju i provedbi carinskih procesa u praksi.

2.3 Carinski postupci

Carinski postupak se najjednostavnije može pojmiti kao skup više isprepletenih radnji koje poduzimaju carinski instituti i ostale osobe u carinskom postupku kako bi se utvrdilo da li je neka roba podložna postupku carinjenja. Provođenje navedenog postupka određeno je zakonima te isti nije moguće izbjeći. Iznimka se odnosi na robu za koju je odobreno oslobođenje od carine. Načini i uvjeti za ostvarenje oslobođenja od carina uređeni su propisima i pravilnicima koji su usklađeni sa Uredbom Vijeća (EZ) br. 1186/2009. Nadzor nad tom robom provodi Carinska uprava.

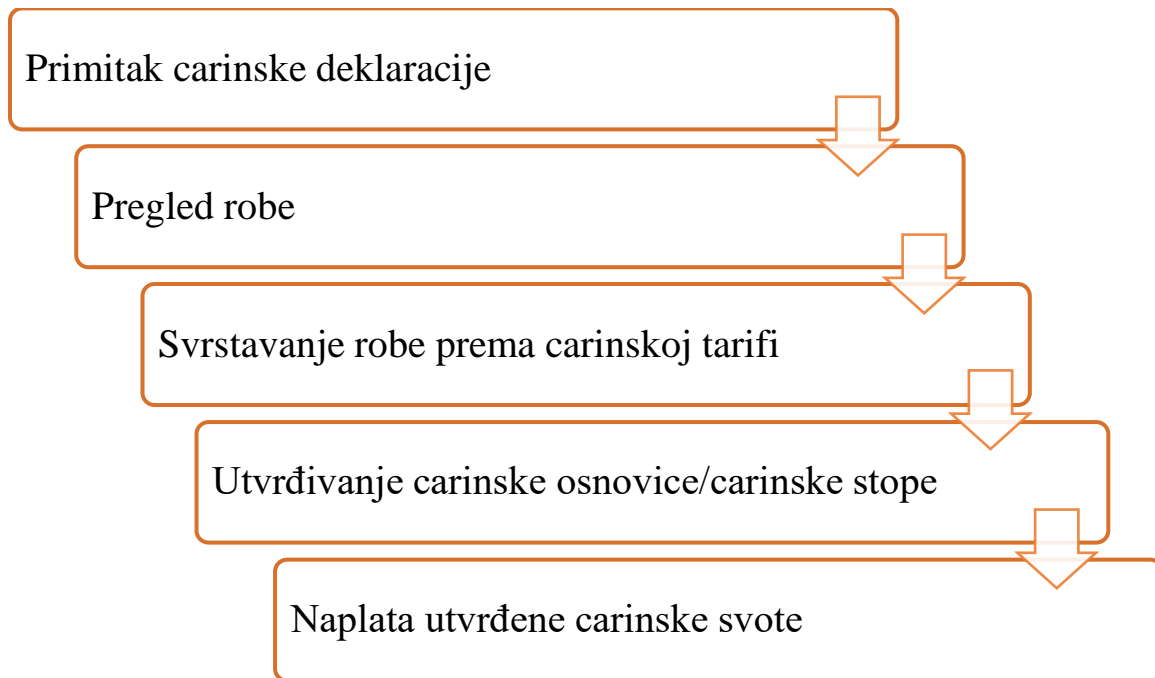
Za nepoštivanje bilo kojeg carinskog postupka, ali i ostalih odredbi vezano uz carinu predviđene su kazne ovisno o težini prekršaja i to kao najteži, teški i lakši prekršaji, a sve sa osnove nepoštivanja sukladno Zakonu o provedbi carinskog zakonodavstva Europske Unije (dalje: EU) te sukladno Uredbi (EU) br. 952/2013, Uredbi Vijeća (EZ) br, 1186/2009, Uredbi Vijeća (EU) br, 479/2013 i Uredbi Vijeća (EU) br, 608/2013.⁴

Tijek carinskog postupka prikazan je u sljedećoj shemi.

---

⁴ Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva EU (NN 40/16) dostupno na [Carinska uprava - Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije \(gov.hr\)](#) (14.08.2023.)

Shema 1. Carinski postupci

Izvor: Izrada autorice

Prema prikazanome, postupak carinjenja započinje zaprimanjem carinske deklaracije pri čemu je najvažnije da sva roba bude obuhvaćena jedinstvenom carinskom deklaracijom (JCD). Ona se podnosi usmeno ili pismeno (elektronički), a njen oblik i sadržaj su propisani Pravilnikom o popunjavanju Jedinstvene carinske deklaracije kojeg je donio ministar financija, odnosno Ministarstvo financija temeljem Zakona o provedbi carinskog zakonodavstva EU. Nakon zaprimanja i kontrole dokumentacije započinje postupak pregleda robe te svrstavanje prema carinskim tarifama.

Carinska je tarifa sustavno prikazan pregled proizvoda sa stopama carine, a sastoji se od brojčanih oznaka – kodova, naziva robe i stopa carine. Budući da nije moguće nabrojiti sve vrste robe i sve njihove inačice (varijacije – po veličini, snazi, boji itd.) mnogo je robe u carinskoj tarifi grupirano pod zajedničkim, skupnim nazivima. U širem smislu, Carinska tarifa obuhvaća i propise o načinu određivanja vrijednosti robe na koju se primjenjuje stope carine – carinske osnovice i druge propise u vezi naplate carine (pravila podrijetla, carinske povlastice i dr.).⁵

⁵ Lučić, M.; Pavičić, M.; Skejić, R.; Tomašić, J.; Žuković, J.: Osnove carinske tarife i carinsko poznavanje robe, Institut za javne financije, Zagreb, 2003., str 21

U zadnjim koracima slijedi utvrđivanje carinske osnovice i carinske stope te njena naplata. Carinska osnovica je dakle osnovica za obračun carine koja se plaća pri uvozu, odnosno izvozu određene robe. Svota carine utvrđuje se primjenom carinske stope koje su propisane carinskim tarifama. Obračunava se na carinsku vrijednost robe, a to je iznos koji pretpostavlja stvarno plaćenu cijenu robe uvećano za sve prateće troškove.

Carinski postupci mogu biti redovni i pojednostavljeni.⁶

Redoviti postupak: podnosi se uz ispravno popunjen JCD uz koji se prilažu i druge propisane isprave. Nadalje carinska služba prihvaća deklaraciju, pregleda robu i isprave te nakon što je naplatila sve propisane potrebne pristojbe propušta robu deklarantu.

Pojednostavljeni postupak: odvija se u dva osnovna oblika. U prvom obliku carinarnici se podnosi deklaracija koja ne sadrži sve propisane podatke, nisu priložene sve propisane isprave ili nedostaje neka trgovačka isprava, odnosno knjigovodstveni zapis o predmetnoj robi. U drugom obliku pojednostavljenog postupka podrazumijeva se da je carinarnica prethodno odobrila pregled robe u prostorijama uvoznika. U tom slučaju se roba s graničnog prijelaza upućuje izravno u skladište korisnika čime se štedi na vremenu i na troškovima prijevoza.

Osim podjele prema složenosti postupka, carinski postupci se mogu podijeliti prema sljedećim vrstama:⁷

- Puštanje robe u slobodan promet
- Provozni postupak
- Carinski postupci s gospodarskim učinkom
- Postupak carinskog skladištenja
- Postupak unutarnje proizvodnje
- Postupak privremenog uvoza
- Postupak prerade pod carinskim nadzorom
- Postupak vanjske proizvodnje
- Izvozni carinski postupak

---

⁶ Matić, B., Op.cit.str 66

⁷ Matić, B., Op.cit.str 67

2.3.1 Puštanje robe u slobodan promet

Postupak kojim strana (uvozna) roba stječe status domaće robe i nad njom se prekida carinski nadzor. U taj postupak se može samo staviti roba koja udovoljava odredbama Carinskog zakona i odredbama drugih zakona o pogledu zaštite zdravlja ljudi, biljaka, životinja, intelektualnog vlasništva i slično. Prema obvezama preuzetim s potpisom Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS), u Hrvatskoj je na snazi poseban carinski postupak za robu za koju postoji osnovana sumnja da se njenim uvozom povređuju prava industrijskog vlasništva.

2.3.2 Provozni postupak

Podrazumijeva prijevoz robe između ustrojstvenih jedinica Carinske uprave, a sve unutar hrvatskog carinskog područja. Roba se dakle nalazi pod carinskim nadzorom te može imati određena obilježja kao što su plombe, pečati i štambilji. Pri tome se razlikuju više vrta provoza:

- *provoz za izvoz*: postupak u kojemu se pod carinskim nadzorom šalje domaća izvezna ocarinjena roba od otpremne carinarnice do carinarnice istupa iz zemlje
- *provoz za uvoz*: postupak u kojemu se neocarinjena strana roba šalje pod carinskim nadzorom od carinarnice u kojoj je stupila u zemlje do carinarnice u kojoj započinje drugi dopušteni carinski postupak – puštanje u slobodan promet ili neki od postupaka s gospodarskim učinkom
- *tradicionalni provoz*: postupak u kojemu se pod carinskim nadzorom šalje strana neocarinjena roba, koja nije namijenjena stavljanju u promet ili uporabu u RH, od carinarnice na kojoj stupa u zemlju (otpremna carinarnica) do carinarnice na kojoj, nakon tranzita, istupa iz zemlje (odredišna carinarnica)
- *provoz unutar zemlje*: postupak u kojemu se pod carinskim nadzorom šalje ocarinjena ili neocarinjena roba od otpremne do odredišne carinarnice unutar RH s tim da niti jedna od njih nije na granici.

2.3.3 Carinski postupci s gospodarskim učinkom

Odnosi se na postupke kod kojih postoji mogućnost odgode plaćanja carine ili povrata prethodno plaćene carine. Ova primjena bi trebala imati posebno povoljan poticaj učinak na nacionalno gospodarstvo.

2.3.4 Postupak carinskog skladištenja

Postupak gdje se roba smješta u carinsko skladište, odnosno u prostor koji odgovara propisanim uvjetima. Carinarnica vrši nadzor nad tim prostorom te je dobila odobrenje za skladištenje uvezene robe ili robe za izvoz. Na uvezenu robu smještenu u carinsko skladište ne plaća se carina, PDV ni druge uvozne pristojbe sve do prodaje robe i njezinog puštanja u promet, a držanje robe je vremenski neograničeno.

2.3.5 Postupak unutarnje proizvodnje

Odnosi se na carinski postupak s gospodarskim učinkom kod kojeg se dopuštaju radnje: prerade, obrade, postavljanja i sastavljanja, popravci, obnavljanja i osposobljavanja, te upotreba strane robe u proizvodnji na način da se ona troši, ali ne ugrađuje niti postaje dio novog proizvoda. Carinarnica određuje i rok u kojemu se uvozni proizvod treba biti vraćen u inozemstvo, vodeći pri tome računa o realno potrebnom vremenu za proizvodnju i otpremu.

2.3.6 Postupak prerade pod carinskim nadzorom

Postupak u kojem se naplata carine i drugih pristojbi odgađa dok se postupak prerade na završi. Prerada se obavlja pod carinskim nadzorom, a gotov se proizvod carini prema stopi iz carinske tarife koja se odnosi na prerađeni proizvod.

2.3.7 Postupak privremenog uvoza

Primjenjuje se kod uvoza robe koja se u inozemstvo vraća u nepromijenjenom stanju. Krajnji rok unutar kojeg se privremeno uvezena roba mora ponovo izvesti je 24 mjeseca. Svaki konkretan slučaj carinarnica određuje i zasebno razmatra.

2.3.8 Postupak vanjske proizvodnje

Restriktivan postupak koji se odobrava samo kada u zemlji nema odgovarajućih postupaka za potrebne proizvodne postupke. Odobrenje se može dati samo ako se radi o domaćim osobama, ako je moguće utvrditi da je dobiveni proizvod nastao od privremeno izvezeno robe te ako vanjskom proizvodnjom nisu ugroženi osnovni interesi hrvatskih proizvođača. Proizvodi dobiveni ovim postupkom mogu se djelomice ili u potpunosti osloboditi carine.

2.3.9 Izvozni carinski postupak

Najjednostavniji postupak koji propisuje da izvoznik podnosi carinsku deklaraciju. Roba mora biti izvezena u stanju u kojem je ocarinjena i to putem i u roku koji odredi carinarnica.

2.4 Carinski dug i naplata

Carinski dug je obveza plaćanja određene svote carine i svih drugih davanja koja se naplaćuju pri uvozu robe. Nastaje pri sljedećim radnjama:⁸

- Puštanje robe u slobodan promet (uvoz robe)
- Stavljanjem robe u postupak privremenog uvoza s djelomičnim oslobađanjem od plaćanja carine
- Nezakonitim unosom robe koja podliježe obvezi plaćanja carine
- Nezakonitim izuzimanjem robe ispod carinskog nadzora
- Neispunjenjem neke od obveza koje su propisane za deklarirani carinski postupak
- Uporabom robe u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu na način i pod uvjetima koji nisu dopušteni

Prethodno tome mora se i osigurati plaćanje carinskog duga. Visina iznosa instrumenta osiguranja mora obuhvaćati sve troškove koji su nastali, ali i one koji mogu nastati. Sve odrednice vezano uz pribavljanje instrumenata osiguranja carinskog duga propisani su kroz više vrsta zakonskih i podzakonskih akata te sistematizirano kroz pravilnike i upute o osiguranju carinskog duga.

Carinski dug moguće je osigurati:⁹

- pojedinačnim osiguranjem – samo za jedan pojedinačni carinski postupak/jedna deklaracija i
- zajedničkim osiguranjem – za više carinskih postupaka/više deklaracija kroz neograničeno razdoblje.

---

⁸ Matić, B., Op.cit.str 74

⁹ Carinska uprava, [Carinska uprava - Osiguranje carinskog duga \(gov.hr\)](http://carinskauprava.gov.hr) (14.08.2023.)

Oblici zajedničkog osiguranja plaćanja su:¹⁰

- Obveza jamca koju izdaje financijska institucija registrirana za izdavanje osiguranja na vremenski period do opoziva,
- Gotovinski polog što se odnosi na polaganje gotovine na evidentni račun nadležnog područnog carinskog ureda (PVU)) i
- Zadužnica koja se koristi isključivo kao zajedničko osiguranje za postupak unutarnje proizvodnje radi uporabe robe pri gradnji, popravku, održavanju ili pregradnji brodova, brodice ili drugih plovila – brodogradnja.

Bankarska garancija je najčešći oblik osiguranja, a svi poslovi vezani uz njeno izdavanje utvrđeni su Pravilnikom o korištenju bankovne garancije u carinskom postupku. Izdavanjem bankovne garancije, banke se obvezuje da će platiti carinske obveze koje carinski obveznik do njihove dospelosti nije platio. Sadržaj i struktura garancije razlikuje se od standardnog teksta u kojima banke izdaju garancije po poslovima koje traže njeni klijenti. Stoga se podnosi se na propisanom tekstu Carinske uprave, a primjer bankarske garancije je prezentiran u Prilogu 2.

Carinski dug se također može otpustiti ili se može tražiti njegov povrat. Povrat je refundiranje iznosa koji je plaćen, a otpust bi pretpostavio radnju odustajanja od obveze plaćanja carine koja nije bila plaćena. Ovi slučajevi se mogu dogoditi ukoliko se naplati previše carine, ako se utvrdi da je predmet roba s nedostatcima ili roba koja nije u skladu sa ugovorom, zbog grešaka nadležnih tijela ili zbog pravičnosti.

---

¹⁰ Ibidem

3 CARINSKA UPRAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Hrvatska ima razvijenu trgovinu sa svih šest susjednih zemalja te sa članicama EU, ali i šire. Razvijena vanjskotrgovinska razmjena koja dalje pretpostavlja uravnoteženu platnu bilancu države omogućava ostvarenje prihoda države u obliku carina. Obzirom da je provođenje carinskih novčanih izdataka posao koji zahtijeva određena pravila i procedure moralo je biti osnovano tijelo koje će isto provoditi. Carinska uprava je organizacija kojoj je osnivač Republika Hrvatska, a nalazi se u nadležnosti Ministarstva financija. Ona je krovno tijelo koje kroz svoj središnji ured i carinarnice provodi sve poslove vezano uz postupke carinjenja robe, organizira djelokrug rata te brine o usklađenju istih sa politikama i propisima EU vezanima uz carine.

3.1 Povijest razvoja carinskog sustava u Republici Hrvatskoj

Svaka država ostvaruje svoje prihode između ostalog naplaćivanjem različitih vrsta novčanih davanja, a carine spadaju u kategoriju javnih prihoda države. Kroz povijest, carine su jedne od prvih prihoda koje je država ubirala, a istovremeno njihovo ubiranje pretpostavlja uređenu državnu strukturu jer su se s vremenom transformirale u instrument vanjskotrgovinske politike. Carinom se štiti domaća proizvodnja i nacionalna ekonomija odnosno granice svake pojedine države od konkurencije.

Carinska služba Republike Hrvatske ima dugu povijesnu tradiciju i njezin se kontinuitet može pratiti dulje od 8 stoljeća o čemu svjedoči jedna od najstarijih izvornih carinskih knjiga u Europi - Dubrovački carinski statut iz 13. stoljeća.¹¹ U tadašnjem Dubrovniku carina je određivana prema vrijednosti robe (ad valorem), a tek u rijetkim slučajevima prema težini robe i poglavito je bila fiskalne naravi. Dubrovački carinski statut "Liber statutorum doane" poznaje uvozu, izvozu i provozu pa čak i preferencijalnu carinu, koja nije bila protekcionistička, osim ponekad za agrarne proizvode. Postojale su i zabrane uvoza za određene proizvode, a carinu se nije plaćalo ako se kupljenu robu rabilo za osobne potrebe. Robu se nije smjelo ukrcavati na prijevozno sredstvo prije prijavljivanja carinarnici i plaćanja carine i svaki trgovac, kad bi s robom napuštao Dubrovnik, morao je ispuniti i predati carinarnici popis robe (carinsku

---

¹¹ Carinska uprava, [Carinska uprava - Povijest Carine \(gov.hr\)](#) (14.08.2023.)

deklaraciju), kojom prigodom je morao i prisegnuti da su svi podaci, uneseni u carinsku deklaraciju, istiniti. Precizno je bilo određeno da se svu robu moralo prijaviti carinarnici i na istu platiti carinu, a za neprijavljivanje robe predviđena je bila novčana kazna i oduzimanje robe. Također su bile i propisane opće kazne za prekršitelje, koje su se izricale u slučajevima ako za takav prekršaj nije bila u nekoj drugoj odredbi propisana neke druga kazna. U početku prema odredbama dubrovačkog carinskog statuta carinski obveznici imali su mogućnost koristiti odgodu plaćanja carine na rok koji nije mogao biti duži od mjesec dana (taj rok je i danas propisan u Carinskom zakonu Republike Hrvatske). Međutim, 1332. godine ta je odredba promijenjena i carinu se nakon toga moralo platiti odmah.¹²

Nadalje kroz povijest je funkcija carine bila podložna različitim politikama vladajućih, a najviše je imala ulogu u potvrđivanju teritorija odnosno službenih granica vladara. Kako je kroz povijest sadašnji teritorij Hrvatske bio razdijeljen na više vladavina, tako je primjerice međusoban promet robe iz Slavonije i Dalmacije u nekim periodima bio podložan postupku carinjenja. Prva velika transformacija dogodila se po završetku Domovinskog rata kada je bilo potrebno iz tada socijalističkog režima transformirati u tržišni sustav.

Kao zakonitoj slijednici bivše Jugoslavije, Hrvatskoj je pripadalo i članstvo u GATT (kasnije WTO)¹³. Kako je to Hrvatska propustila zatražiti, morala je proći postupak prijma koji se primjenjuje na nove članice. Godine 1993. postupak je pokrenut te je tada Hrvatska dobila status promatrača, a status ravnopravne članice 2000. godine. Očiglednu prednost članstva u WTO pokazuje činjenica da članstvo omogućuje pristup tržištu roba i usluga svih članica po načelima najpovoljnije nacije i uz poznata pravila. Na taj su način sve prednosti liberalizacije dostupne svim poslovnim subjektima zemlje članice. Članstvo dalje znači i djelotvorno uklanjanje svih diskriminacijskih ograničenja usmjerenih prema određenim zemljama, posebno onim tranzicijskim. Članstvo implicira i djelotvornu zaštitu od necarinskih mjera zaštite, antidampinških mjera, od kompenzacijskih carina, od diskriminacijskih administrativnih postupaka, od ograničavanja investicija i prava intelektualnog vlasništva. Veoma je važan i jedinstven sustav rješavanja sporova koji ne može blokirati nijedna zemlja pojedinačno.¹⁴

---

¹² Carinska uprava, [Carinska uprava - Povijest Carine \(gov.hr\)](#) (14.08.2023.)

¹³ GATT – General Agreement on Tariffs and Trade (Opći sporazum o carinama i trgovini); WTO – World Trade Organization – Svjetska Trgovinska organizacija

¹⁴ Matic, B; Lazibat, T: Od GATT do WTO, Ekonomski pregled, 52 (5-6) 2001., str: 705

Druga velika transformacija dogodila se 2013. godine kada je Hrvatska ušla u EU te je prihvatila sve uredbe i zakone koji su u toj strukturi važeći. Proces prilagodbe odrađivan je prethodno punopravnom članstvu, a nastavio se i nakon službenog ulaska obzirom na kompleksnost postupka. Zadnja promjena dogodila se sa prvim danom 2023. godine kada je Hrvatska ušla u Schengen zonu što je najveće područje slobodnog kretanja u svijetu. Time je Hrvatska postala vanjska granica EU.

3.2 Aktivnosti Carinske uprave

Carinska uprava u svojim načelima i ustrojstvu provodi poslove carinjenja na području Hrvatske i brine kako bi njihovo provođenje bilo u skladu sa zakonima EU te u konačnici i sa Hrvatskim zakonima.

Vizija

Biti moderna i konkurentna carinska služba Europske unije koja pouzdano i učinkovito djeluje na jedinstvenom području Europske unije, primjenjujući nacionalne, europske i međunarodne carinske norme i praksu.¹⁵

Misija

Carinska uprava će osigurati zaštitu i sigurnost društva, tržišta i financijskih interesa Republike Hrvatske i Europske unije učinkovitim postupanjem i prikupljanjem carinskih, trošarinskih i drugih davanja uz jačanje partnerskih odnosa s gospodarstvom.¹⁶

Poslovi Carinske uprave su sljedeći:¹⁷

- donosi mjere za njihovu provedbu;
- organizira i nadzire rad carinske službe;
- prati i obrađuje podatke o izvozu, uvozu i provožu;
- obavlja carinski nadzor u robnom i putničkom prometu s inozemstvom; primjenjuje međunarodne ugovore o trgovini i bilateralne sporazume te ugovore iz područja međunarodnoga cestovnog prometa;
- obavlja provjeru fizičkih i pravnih osoba u skladu s carinskim, trošarinskim i drugim propisima na cijelom području Republike Hrvatske;

---

¹⁵ Carinska uprava, [Carinska uprava - O Upravi \(gov.hr\)](#) (14.08.2003.)

¹⁶ Ibidem

¹⁷ Carinska uprava, [Carinska uprava - Djelokrug \(gov.hr\)](#) (14.08.2023).

- odobrava i provodi carinski dopušteno postupanje ili uporabu robe;
- prati naplatu prihoda državnog proračuna po osnovi carine, trošarina, posebnih poreza i drugih davanja koja se, sukladno posebnim propisima, obračunavaju pri carinjenju robe u tuzemstvu, odnosno pri puštanju u potrošnju, te poduzima mjere za osiguranje njihove naplate;
- obavlja nadzor i kontrolu obračuna i naplate carine, trošarina, posebnih poreza i drugih davanja koja se, sukladno posebnim propisima, obračunavaju pri carinjenju robe u tuzemstvu odnosno pri puštanju u potrošnju; obavlja poslove prisilne naplate carine, trošarina, posebnih poreza i drugih davanja;
- obavlja devizno-valutnu kontrolu u međunarodnome putničkom prometu s inozemstvom;
- sprječava i otkriva carinske i devizne prekršaje i prekršaje u pogledu trošarina i posebnih poreza i kaznena djela u carinskim i trošarinskim stvarima, te posebnih poreza;
- vodi upravni i prekršajni postupak zbog povreda carinskih i trošarinskih propisa i propisa o posebnim porezima, te podnosi zahtjeve i poduzima druge radnje za provedbu prekršajnog i kaznenog postupka;
- priprema stručne podloge za podnošenje zahtjeva glede osiguranja proračunskih sredstava za financiranje rada i djelatnosti Carinske uprave;
- brine o izgradnji, održavanju i modernizaciji carinskih objekata;
- obavlja poslove koje se odnose na zapošljavanje, položaj, prava, obveze i odgovornosti djelatnika Carinske uprave;
- provodi prvostupanjsko i drugostupanjsko disciplinsko sudovanje;
- organizira stručno obrazovanje i usavršavanje carinskih službenika i namještenika te sudjeluje u provedbi državnih stručnih ispita za službenike;
- nadzire rad međunarodnih otpremnika;
- provodi stručne ispite i izdaje odobrenja za obavljanje poslova međunarodnog otpremništva;
- surađuje s inozemnim carinskim službama i međunarodnim organizacijama u rješavanju carinskih pitanja;
- obavlja i poslove koji su joj na temelju posebnih propisa stavljeni u djelokrug;
- obavlja i druge poslove koje joj odredi ministar.

Djelokrug rada Carinske uprave, odnosno Središnjeg ureda prikazan je na sljedećoj shemi.

Shema 2. Ustroj Središnjeg ureda

SEKTOR ZA CARINSKI SUSTAV

- Služba za carinske postupke
- Služba za carinske procedure
- Služba za provoz, granične procedure, potrage i zaključenje postupaka i robe koje su predmet zabrana i ograničenja
- Služba za carinsku tarifu, zajedničku agrarnu i trgovinsku politiku, TARIC i kvote
- Služba za carinsku vrijednost i podrijetlo
- Služba za carinski laboratorij

SEKTOR ZA TROŠARINE I POSEBNE POREZE

- Sektor za duhanske prerađevine i alkohol
- Sektor za energente i električnu energiju
- Služba - Trošarinski ured za vezu i analizu trendova trošarinskog postupka
- Služba za posebne poreze

SEKTOR ZA NADZOR

- Sektor za duhanske prerađevine i alkohol
- Sektor za energente i električnu energiju
- Služba - Trošarinski ured za vezu i analizu trendova trošarinskog postupka
- Služba za posebne poreze

SEKTOR ZA MOBILNE JEDINICE

- Služba za operativnu podršku mobilnih jedinica i analitiku
- Područne jedinice

SEKTOR ZA FINACIJE

- Služba za obavezna davanja
- Služba za računovodstvo
- Služba za nabavu i upravljanje imovinom
- Služba za osiguranje duga i ovrhu

SEKTOR ZA LJUSKE POTENCIJALE, PRAVNE POSLOVE, EUROPSKE POSLOVE I MEĐUNARODNU SURADNJU

- Služba za za upravljanje ljudskim potencijalima i Carinski centar za izobrazbu
- Služba za opće i tehničke poslove
- Služba za pravne poslove
- Služba za europske poslove i međunarodnu suradnju
- Služba za projekte sufinancirane sredstvima Europske unije

SEKTOR ZA INFORMACIJSKI SUSTAV

- Služba za informacijske tehnologije
- Služba za aplikativna rješenja, carinske i trošarinske evidencije i statistike
- Služba za INTRASTAT

SLUŽBA ZA STRATEŠKO PLANIRANJE, ANALIZE I INFORMIRANJE

SLUŽBA ZA UNUTARNJU REVIZIJU, NADZOR I KONTROLU

- Odjel za unutarnju reviziju
- Područne jedinice

Izvor: Izrada autorice

Središnji ured obavlja poslove organiziranja, usmjeravanja i nadziranja rada službe i ustrojstvenih jedinica; prati razvoj i ostvarivanje ciljeva, priprema stručne podloge za unapređivanje organizacije rada i zakonitosti postupanja; sudjeluje u izradi plana prijedloga proračuna i plana rashoda, priprema stručne podloge za podnošenje zahtjeva glede osiguranja proračunskih sredstava za financiranje rada i djelovanja Carinske uprave.¹⁸

Središnjim uredom upravlja ravnatelj, a djeluje kroz:

- 7 Sektora u Središnjem uredu koji se sastoji od 40 službi i 24 odjela
- 4 područnih carinskih ureda koji se sastoje od 17 službi i 24 odjela
- 18 carinskih ureda koji se sastoji od 18 službi za nadzor i 29 službi za robno granične procedure
- 13 graničnih carinskih ureda

Područni uredi nalaze se u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku, a osnivaju se kada na određenoj lokaciji postoji povećano kretanje roba ili neka druga gospodarska potreba.

3.3 Strateški ciljevi Carinske uprave

Carinska uprava u potpunosti je posvećena učinkovitom izvršenju nacionalnih ciljeva i ciljeva europske Carinske unije osiguravajući pri tome sljedeće vrijednosti:¹⁹

- Ujednačena i jedinstvena primjena propisa što podrazumijeva dosljednu primjenu pravne stečevine Europske unije i nacionalnih propisa na cjelokupnom carinskom području Republike Hrvatske;
- Učinkovitost, ekonomičnost i transparentnost u provedbi carinskih, trošarinskih i drugih propisa iz nadležnosti Carinske uprave;
- Suradnja s carinskim službama država članica i ostalih država, s Europskom komisijom i svim drugim međunarodnim institucijama te sa svim uključenim dionicima u gospodarstvu i zainteresiranoj javnosti;
- Pouzdanost, otvorenost i sukladnost u obavljanju svih poslova s uključivanjem gospodarskih partnera i zainteresirane javnosti;

---

¹⁸ Carinska uprava, [Carinska uprava - Središnji ured \(gov.hr\)](http://gov.hr), 14.08.2023.

¹⁹ Ministarstvo financija, Carinska uprava: Poslovna strategija za razdoblje od 2020. do 2023. godine dostupno na [Predložak \(gov.hr\)](http://gov.hr) (17.08.2023.)

- Profesionalnost temeljena na stručnosti i razvijenim vještinama carinskih službenika i namještenika;
- Integritet carinskih službenika i namještenika u svrhu sprječavanja i suzbijanja svih oblika koruptivnih ponašanja.

Unutar strategije definirani su i strateški ciljevi koji čine okosnicu poslovanja:²⁰

- Strateški cilj 1: Modernizacija carinskog i trošarinskog sustava
- Strateški cilj 2: Zaštita i sigurnost društva, tržišta i financijskih interesa
- Strateški cilj 3: Olakšavanje zakonite trgovine

3.3.1 Modernizacija carinskog i trošarinskog sustava

S ciljem ispunjavanja svih poslova carinske službe kontinuirano se prati, analizira i unaprjeđuje organizacija i upravljanje poslovnim procesima, jača stručna osposobljenost i izobrazba carinskih službenika uz daljnje razvijanje potrebne funkcionalne infrastrukture. Ciljanim poboljšanjem i modernizacijom carinskog i trošarinskog sustava u zakonodavnom, stručnom, organizacijskom, funkcionalnom i administrativnom području postići će se potrebna razina za kvalitetno poslovanje na jedinstvenom unutarnjem europskom tržištu. Neposredna i stalna stručna suradnja carinske službe Republike Hrvatske sa carinskim službama drugih država članica te Europskom komisijom jedna je od važnih odrednica usklađenog i uspješnog razvoja i funkcioniranja unutar Carinske unije.

Ovaj strateški cilj pretpostavlja provođenje sljedećih posebnih ciljeva:

- Daljnje unaprjeđenje učinkovite organizacija i upravljanja
- Učinkovit sustav obuke i osposobljavanja
- Ujednačena provedba carinskih i trošarinskih propisa
- Razvijena funkcionalna infrastruktura i oprema
- Funkcionalni informacijski sustavi za učinkovitu provedbu poslovnih procesa u Carinskoj upravi
- Daljnje jačanje međunarodne suradnje i međunarodne pozicije Carinske uprave
- Kontinuirano jačanje antikoruptivnih mehanizama

---

²⁰ Ministarstvo financija, Carinska uprava: Poslovna strategija za razdoblje od 2020. do 2023. godine dostupno na [Predlozak \(gov.hr\)](https://predlozak.gov.hr) (17.08.2023.)

3.3.2 Zaštita i sigurnost društva, tržišta i financijskih interesa

Učinkovito ostvarivanje fiskalne uloge carinske službe kroz prikupljanje prihoda s aspekta carine, trošarina i posebnog poreza i upravljanje javnim prihodima primjenom odgovarajućih propisa, tradicionalna je zadaća carinske službe.

Fiskalna zadaća nadograđena je dodatnim segmentom djelovanja, propisanim carinskim zakonodavstvom Europske unije, a to je zaštita i sigurnost društva i tržišta. Ostvarenje i jačanje sigurnosne uloge carinske službe postiže se prvenstveno unaprjeđivanjem razina, taktika i tehnika provedbe carinskog nadzora u cilju sprječavanja ugroza vrijednosti koje temelji Europska unija, a u cilju smanjenja porezne evazije, prekograničnog krijumčarenja roba, pranja novca i drugih oblika kažnjivih ponašanja.

Posebni ciljevi u okviru ovog strateškog cilja su sljedeći:

- Zaštita i sigurnost društva i tržišta kroz učinkovit nadzor prometa roba i primjenu optimalnih carinsko - sigurnosnih mjera
- Zaštita financijskih interesa

3.3.3 Olakšavanje zakonite trgovine

S ciljem olakšavanja trgovine, odnosno prekograničnog kretanja roba i stvaranja najpovoljnijih uvjeta poslovanja gospodarstva, Carinska uprava sukladno carinskoj strategiji Europske unije i strateškim odrednicama Republike Hrvatske, provoditi aktivnosti usmjerene na jačanje suradnje kao i na daljnji razvoj elektroničkog poslovanja i partnerskih odnosa s pouzdanim gospodarskim subjektima, kontinuiranom uspostavom i provođenjem učinkovitih i ekonomičnih carinskih i trošarinskih postupaka i pojednostavnjenjem proceduralnih formalnosti.

Provođenje ovog strateškog cilja definirano je kroz sljedeće pod ciljeve:

- Unaprjeđenje partnerskih odnosa s gospodarskim subjektima i olakšavanje njihova poslovanja
- Razvijeni IT sustavi za olakšanje poslovanja gospodarstva i povećanja učinkovitosti carinske službe

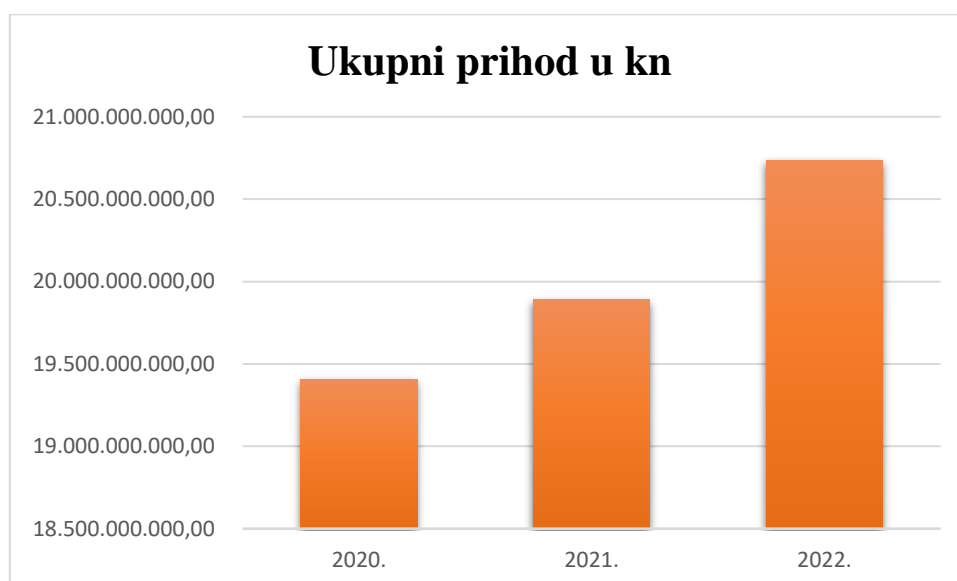
Svaki od navedenih posebnih ciljeva provodi se kroz sektore i službe koji su definirani kroz ustrojstvo Središnjeg ureda.

3.4 Financijski aspekt poslovanja Porezne Uprave

Carinska uprava kao i ostale organizacije u vlasništvu Republike Hrvatske, osnovane su u službi ostvarenja prihoda kojima se financiraju ostale javne potrebe sukladno proračunu Republike Hrvatske i Programu rada Vlade. Visina prihoda određena je sa osnove vrste novčanog davanja koji se plaća i sa osnove cijene pojedinog novčanog davanja.

Na sljedećem grafikonu prikazani su ukupni prihodi koje je Carinska uprava ostvarila u razdoblju od 2020. do 2022. godine

Grafikon 1. Ukupni prihodi Carinske uprave

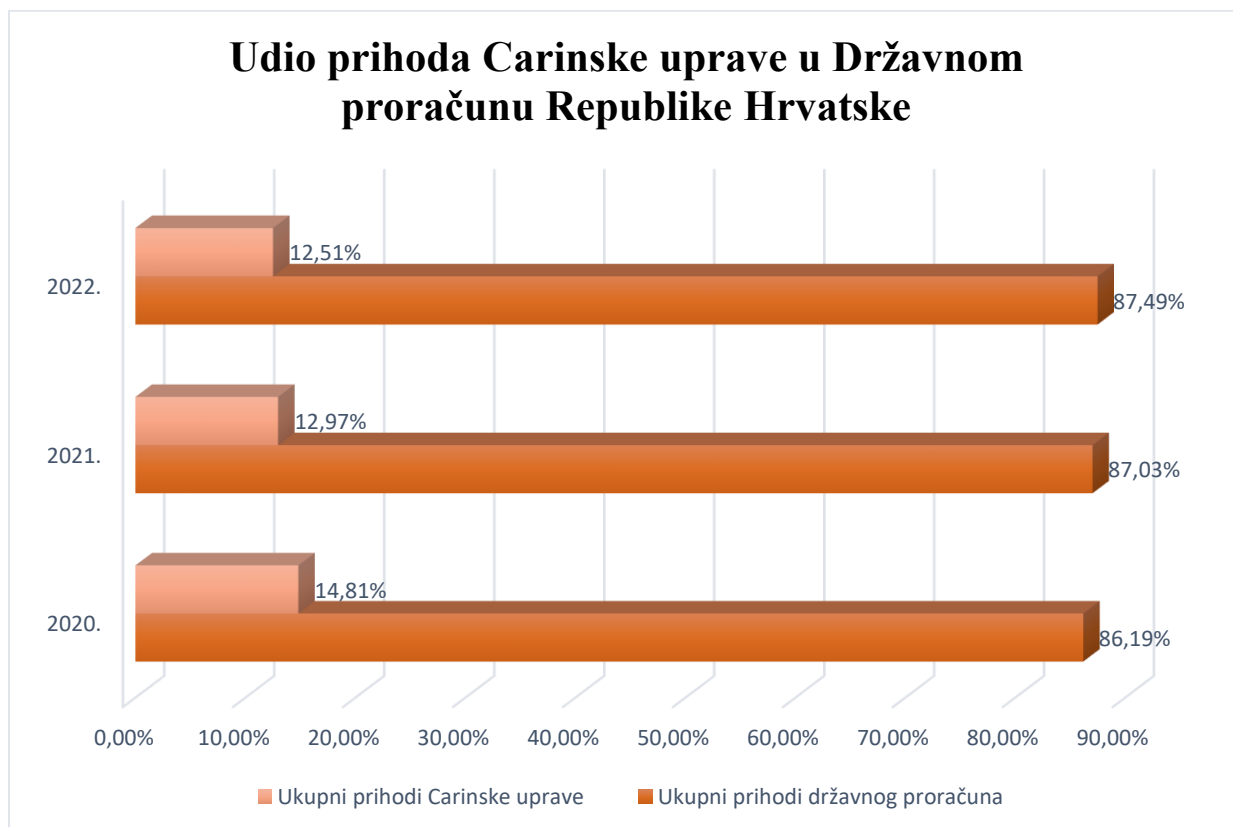

Izvor: Izrada autorice prema Izvješću o radu Carinske uprave za 2022. godinu dostupno na [IZVJEŠĆE O RADU CARINSKE UPRAVE ZA 2022. - 31052023.pdf \(gov.hr\)](#) (17.08.2023.)

Prema predloženim podacima vidljivo je kako kroz promatrane godine visina prihoda raste. U 2020. godini su iznosili 19.404.509.910 kn dok su u 2021. iznosili 19.889.493.788 kn. U 2022. godini ukupni prihodi iznosili su 20.736.372.780 kn što predstavlja porast od 4,26% u odnosu na 2021. godinu te porast od 6,85% u odnosu na 2020. godinu.

Na sljedećem grafikonu prikazani su prihodi Carinske uprave ostvareni u odnosu na ukupne prihode Državnog proračuna.

Grafikon 2. Udio prihoda Carinske uprave u Državnom proračunu Republike Hrvatske u razdoblju od 2020. do 2022. godine

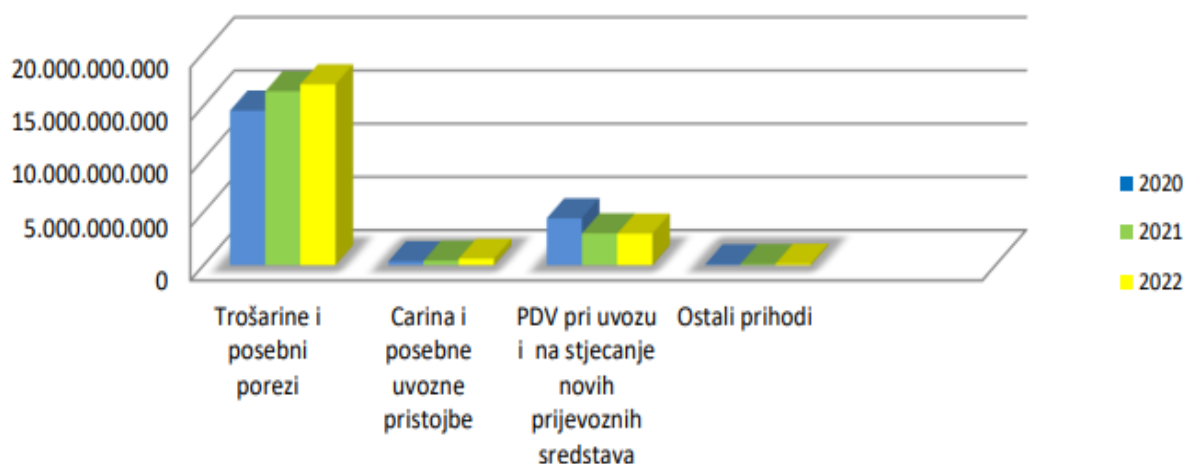

Izvor: Izrada autorice prema Izvješću o radu Carinske uprave za 2022. godinu dostupno na [IZVJEŠĆE O RADU CARINSKE UPRAVE ZA 2022. - 31052023.pdf \(gov.hr\)](#) (17.08.2023.)

Prema navedenome vidljivo je kako prihodi Carinske uprave sudjeluju u ukupnim prihodima Državnog proračuna sa manje od 15% kroz promatrane godine, odnosno sa 12,51% u 2022. godini.

Na sljedećem grafikonu prikazana je struktura prihoda Carinske uprave ostvarenih u razdoblju od 2020. do 2022. godine.

Grafikon 3. Struktura prihoda Carinske uprave u razdoblju od 2020. do 2022. godine

Izvor: Izvješće o radu Carinske uprave za 2022. godinu dostupno na [IZVJEŠĆE O RADU CARINSKE UPRAVE ZA 2022. - 31052023.pdf \(gov.hr\)](#) (17.08.2023.)

Prema navedenome vidljivo je kako se najviše prihoda ostvaruje sa osnove trošarina i posebnih poreza²¹ te su u 2022. ostvareni u ukupnom iznosu od 16.998.673.495 kn što daje udio iznad 80% u ukupnoj strukturi. Nakon trošarina i posebnih poreza najveći udio ima PDV pri uvozu i na stjecanje novih prijevoznih sredstava²² koji je u 2022. godini iznosio 2.954.565.462 kn. Ukupni prihodi od carina i posebnih uvoznih pristojbi u 2022. godini iznosili su 611.142.327 kn, dok su ostali prihodi iznosili 137.598.465 kn.

²¹ Trošarine i posebni porezi su neizravni porezi kojima se oporezuje promet, odnosno potrošnja pojedinačnih proizvoda

²² Motorna vozila, uključujući i teretna motorna vozila te plovila i zrakoplove

4 CARINSKI SUSTAV U EUROPSKOJ UNIJI

Carinska unija EU-a, osnovana je 1968. godine sa ciljem da olakša trgovinu poduzećima iz EU-a, usklađuje carine na robu koja dolazi izvan EU-a i pomaže u zaštiti europskih građana, životinja i okoliša. U praksi Carinska unija znači da carinska tijela svih zemalja EU-a zajednički djeluju kao jedno carinsko tijelo. Na robu koja se uvozi na njihovo državno područje iz ostatka svijeta primjenjuju iste tarife, a u unutarnjoj trgovini ne primjenjuju nikakve tarife. Kad je riječ o EU-u, to znači da se carine ne naplaćuju kad se roba prevozi robe iz jedne države članice u drugu.²³

Temeljni carinski propisi Europske unije su:²⁴

- Carinski zakonik Zajednice – Uredba Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. sa svim svojim izmjenama i dopunama.
- Uredba Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993., o odredbama za provedbu Uredbe Vijeća kojom se donosi Carinski zakonik Zajednice, sa svim izmjenama i dopunama
- Niz ostalih Uredbi koje reguliraju: sustav oslobođenja od carine, carinskoj i statističkoj nomenklaturi, postupcima u vezi robe za koju se sumnja da krše intelektualno vlasništvo, nazoru robe s dvojnog namjenom

Svaki od navedenih carinskih propisa taksativno primjenjuju i zemlje članice EU. Njihova implementacija je pod stalnim razmatranjem i kontrolom ustrojstvenih tijela. Provjere su nužne kako bi se spriječile prijevare različitih vrsta na graničnim prijelazima sa nižom razinom kontrole. Također nužno je da se primjenjuje načelo jednakosti kod svih članica u sagledavanju urednosti poslovanja, ali i kod razmatranja nepravilnosti u radu te identificiranje prilika za napredovanje procesa.

Javnopravno tijelo definirano propisom kojim se uređuje opći upravni postupak te pravosudno tijelo koje na bilo koji način dođe u posjed ili provodi postupak u vezi s robom za koju postoji sumnja da je roba koja nema carinski status robe Unije, mora o tome, radi osiguranja poštivanja

---

²³ Službene stranice Europske Unije, [Carinska unija EU-a u praksi | Europska unija \(europa.eu\)](#) (17.08.2023.)

²⁴ Eurostat, [TEMELJNI CARINSKI PROPISI U EUROPSKOJ UNIJI | Euro Star Rijeka](#) (17.08.2023.)

carinskog zakonodavstva, odmah obavijestiti najbliži carinski ured.²⁵ Carina EU-a radi i na suzbijanju poreznih prijevara i prijevara s trošarinama u kojima sudjeluju poduzeća i pojedinci, kako nacionalnim vladama ne bi bili uskraćeni ključni prihodi za potrebe javne potrošnje.

Carinska politika Europske unije trenutačno je usmjerena na sljedeća područja:²⁶

- reviziju upravljanja carinskom unijom
- modernizaciju pravnog okvira, uključujući jačanje područja poput upravljanja rizikom ili zaštite i sigurnosti
- proširenje uporabe europskih elektroničkih informacijskih sustava
- poboljšanje jedinstvenog tržišta u području carinjenja robe

Modernizacija pravnog okvira oslanja se na činjenicu da svako strukturirano i profitabilno gospodarstvo mora imati uređen pravni sustav koji dalje pruža podršku svojim članovima. Ono jamči sigurnost u poslovanju te se poslovni subjekti posljedično odlučuju na rizičnije poslovne poduhvate. Svaka modernizacija elektroničkog sustava, pa tako i u području carine imperativ je bilo koje organizacije obzirom da se tehnologija razvija svakodnevno, a sve sa ciljem pojednostavljenja procesa.

4.1 Carinski sustav Europske Unije i Republika Hrvatska

Prilikom ulaska u EU Hrvatska je prihvatila poslovna načela i propise koji su prethodno utvrđeni i utemeljeni u općim vrijednostima Europske Unije. Navedenih načela se moraju pridržavati sve članice obzirom da je upravo jednakost, poštivanje i solidarnost jedan do temelja na kojima se bazira cijela suradnja u EU.

Zajednička trgovinska politika definirana je Ugovorom o funkcioniranju Europske unije i temelji se na jedinstvenim načelima, osobito u odnosu na promjene carinskih stopa, sklapanje carinskih i trgovinskih sporazuma o trgovini robom i uslugama te komercijalne aspekte intelektualnog vlasništva, izravna strana ulaganja i postizanje ujednačenosti mjera liberalizacije, izvoznu politiku i mjere za zaštitu trgovine poput onih koje se poduzimaju u slučaju dampainga ili subvencija.²⁷

---

²⁵ Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske, NN 40/16, dostupno na [Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije - Zakon.hr](#) (17.08.2023.)

²⁶ Europska komisija, [Carina \(europa.eu\)](#) (17.08.2023.)

²⁷ Carinska uprava, [Carinska uprava - Zajednička trgovinska politika](#) (10.08.2023.)

Ulaskom u EU Republika Hrvatska donijela je zakone i druge carinske propise kojima je regulirala primjenu carinskih propisa Europske unije i organizaciju nadležnih carinskih tijela Republike Hrvatske i njihov djelokrug rada. Sve članice Europske unije primjenjuju jedinstvene carinske propise, međutim zemljama članicama dano je ovlaštenje da pojedina pitanja koja se tiču carinskih propisa urede vlastitim nacionalnim zakonodavstvom. Navedeno znači da gospodarski subjekti i druge osobe koje imaju sjedište ili prebivalište u Hrvatskoj, a obavljaju aktivnosti na koje se primjenjuju carinski propisi, obvezni su postupati u skladu s carinskim propisima Europske unije i provedbenim carinskim propisima Republike Hrvatske.

Carinska uprava objavljuje na svojim mrežnim stranicama tehničke preduvjete za potrebe elektroničke komunikacije s Carinskom upravom te pravila uporabe sustava elektroničke razmjene podataka i pružanja usluga elektroničkog poslovanja Carinske uprave (e-Carina).

Glavna uloga e-Carine je u potpunosti zamijeniti papirnatu provedbu carinskih procedura, odnosno kreirati efikasnije i modernije okruženje za carinu, unaprijediti sigurnost na vanjskim granicama EU, olakšati i ubrzati razmjenu roba i usluga unutar i izvan granica. e-Carina omogućava povećanje učinkovitosti organizacije carinske kontrole i nesmetanog protoka podataka s ciljem bržeg carinjenja roba, smanjenje administracije, borbe protiv prijevара, organiziranog kriminala i terorizma, radi zaštite fiskalnih interesa, intelektualnog vlasništva i kulturnog nasljeđa, povećanja sigurnosti robe i međunarodne trgovine te poboljšanja zaštite zdravlja i okoliša. Osnove e-Carine definirane su u Rezoluciji Vijeća od 5. prosinca 2003. godine o uspostavi uvjeta za pojednostavljenja i okruženja za poslovanje bez papira za carinu i trgovinu.²⁸

4.2 Carinski postupci i pravila za poduzeća

Carinske provjere na vanjskim granicama EU-a štite potrošače od robe i proizvoda koji bi mogli biti opasni ili štetni za njihovo zdravlje. Životinje i okoliš štite se borbom protiv nezakonite trgovine ugroženim vrstama i sprječavanjem bolesti bilja i životinja. Carinska tijela surađuju sa službama zaduženima za politike i imigraciju radi borbe protiv organiziranog kriminala i terorizma. Bore se protiv trgovine ljudima, drogom, oružjem i krivotvorenom robom te

---

²⁸ Carinska uprava, [Carinska uprava - e-Carina \(gov.hr\)](https://www.carinska.hr/) (20.08.2023.)

provjeravaju putnike s velikim količinama gotovine kako bi se uvjerala da nije riječ o pranju novca, izbjegavanju plaćanja poreza ili čak financiranju kriminalnih organizacija.²⁹

Unos robe u carinsko područje Unije i iznošenje robe iz carinskog područja dopušten je samo preko graničnih prijelaza:³⁰

- koji su sukladno posebnim propisima određeni kao granični prijelazi preko kojih se obavlja robni ili putnički promet u skladu s carinskim ili drugim propisima i
- u vrijeme kada su otvoreni za promet.

Ako je zbog sigurnosti, javnog reda ili zaštite zdravlja ljudi i životinja ili opće sigurnosti unos ili iznošenje robe ograničen propisima kojima se određuju zabrane i ograničenja, Vlada Republike Hrvatske može odrediti da se unos ili iznošenje robe obavlja samo preko određenih graničnih prijelaza. Unos i iznošenje robe za koju je obavezan zdravstveno-sanitarni, veterinarski, fitosanitarni te drugi inspekcijski ili posebni nadzor dozvoljen je samo preko onih graničnih prijelaza koji su posebnim propisima određeni za unos i iznošenje takve robe.³¹

EORI broj jedinstveni je broj koji se koristi za identifikaciju gospodarskih subjekata i drugih osoba u aktivnostima na koje se primjenjuju carinski propisi. Dodjeljuju ga nadležna carinska tijela i on je jedinstven u Europskoj uniji. Sve osobe (pravne osobe, obrtnici, udruženja) koje imaju namjeru obavljati djelatnosti iz nadležnosti carinskog zakonodavstva Europske unije (uvoz, izvoz, provoz itd.) moraju imati prethodno dodijeljen EORI broj. Gospodarski subjekti iz trećih država (tj. koje nisu članice EU) mogu se registrirati i dobiti EORI broj kod nadležnog ureda u bilo kojoj državi članici EU. Fizičke osobe s nastanom u Republici Hrvatskoj oslobođene su obveze posjedovanja EORI broja kada uvoze ili izvoze robu za svoje osobne potrebe.³²

---

²⁹ Službene stranice Europske Unije, [Carinska unija EU-a u praksi | Europska unija \(europa.eu\)](#) (17.08.2023.)

³⁰ Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske, NN 40/16, dostupno na [Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije - Zakon.hr](#) (17.08.2023.)

³¹ Ibidem

³² Carinska uprava, [Carinska uprava - Registracija subjekata - EORI BROJ \(gov.hr\)](#), (10.08.2023.)

Da bi se postupak carinjenja započeo, između ostalog potrebno je dostaviti sljedeću dokumentaciju.³³

- Komercijalni račun
- Deklaracija o carinskoj vrijednosti
- Dokaz o podrijetlu
- Jedinствена carinska deklaracija
- Dokumentacija ovisno o vrsti transporta

Komercijalni račun je evidencija ili dokaz transakcije između izvoznika i uvoznika. Nakon što je roba dostupna, izvoznik uvozniku izdaje komercijalni račun kako bi mu naplatio robu. Komercijalni račun sadrži osnovne podatke o transakciji i uvijek je potreban za carinjenje. Iako su dodane neke stavke specifične za izvozno-uvoznu trgovinu, slične su običnoj izlaznoj fakturi.

Minimalni podaci koji se moraju nalaziti na komercijalnom računu da bi on bio pravovaljan su sljedeći:

- Podaci o izvozniku i uvozniku (ime i adresa)
- Datum izdavanja
- Broj fakture
- Opis robe (ime, kvaliteta itd.)
- Jedinica mjere
- Količina robe
- Jedinична vrijednost
- Ukupna vrijednost stavke
- Ukupna vrijednost fakture i valuta plaćanja. Ekvivalentni iznos mora biti naveden u valuti koja se slobodno može konvertirati u euro ili drugom zakonskom sredstvu plaćanja u državi članici uvoznici
- Uvjeti plaćanja (način i datum plaćanja, popusti itd.)
- Uvjeti isporuke prema odgovarajućem Incotermu
- Prijevozna sredstva

---

³³ Službene stranice Europske Unije, [Dokumenti i postupci carinjenja | Access2Markets \(europa.eu\)](#) (17.08.2023.)

Deklaracija o carinskoj vrijednosti podnosi se za svu robu čija vrijednost po pošiljci prelazi 20.000 EUR te je obavezno deklariranje svih podataka propisanih predmetnim obrascem. Glavna svrha ovog zahtjeva je procijeniti vrijednost transakcije kako bi se utvrdila carinska vrijednost (oporeziva vrijednost) za primjenu tarifnih pristojbi. Carinska vrijednost odgovara vrijednosti robe uključujući sve nastale troškove (npr.: komercijalnu cijenu, transport, osiguranje) do prve točke ulaska u EU. Uobičajena metoda utvrđivanja carinske vrijednosti je korištenje transakcijske vrijednosti (cijena plaćena ili plativa za uvezenu robu). U određenim slučajevima transakcijska vrijednost uvezene robe može biti podložna prilagodbi, koja uključuje dodatke ili odbitke.

Dokaz o podrijetlu je međunarodni trgovinski dokument kojim se potvrđuje da roba uključena u pošiljku potječe iz određene zemlje ili područja. Deklaracija se deklarira zajedno s JCD—om i podnosi joj na carinjenje.

Ovisno o korištenom prijevoznom sredstvu, potrebno je carinskim tijelima predložiti sljedeće dokumente:

- Teretnica
- FIATA teretnica
- Cestovni tovarni list (CMR)
- Zračni tovarni list (AWB)
- Željeznički tovarni list (CIM)
- ATA karnet
- TIR karnet

Teretnica je dokument koji brodska tvrtka izdaje operativnom pošiljatelju, a koji potvrđuje da je roba primljena na brod. Na ovaj način teretnica služi kao dokaz o primitku robe od strane prijevoznika koji ga obvezuje da robu isporuči primatelju. Sadrži podatke o robi, plovilu i odredišnoj luci. Dokazuje ugovor o prijevozu i prenosi vlasništvo nad robom, što znači da je nositelj teretnice vlasnik robe.

FIATA teretnica je dokument dizajniran za korištenje kao multimodalni ili kombinirani transportni dokument s pregovaračkim statusom, koji je razvila Međunarodna federacija udruga špeditera (FIATA).

Cestovni tovarni list (CMR) je dokument koji sadrži pojedinosti o međunarodnom cestovnom prijevozu robe, utvrđen Konvencijom o ugovoru o međunarodnom cestovnom prijevozu robe iz 1956. godine. Omogućuje pošiljatelju da raspolaže robom tijekom prijevoza. Mora biti izdana u četiri primjerka i potpisana od strane pošiljatelja i prijevoznika. Prvi primjerak namijenjen je pošiljatelju; drugi ostaje u posjedu prijevoznika; treći prati robu i isporučuje se primatelju, a četvrti mora biti potpisan i ovjeren pečatom primatelja i zatim vraćen pošiljatelju.

Zračni tovarni list je dokument koji služi kao dokaz ugovora o prijevozu između pošiljatelja i prijevoznike tvrtke. Izdaje ga agent prijevoznika i potpada pod odredbe Varšavske konvencije. Jedan zračni tovarni list može se koristiti za više pošiljaka robe; sadrži tri originala i nekoliko ekstra kopija. Po jedan izvornik čuva svaka od strana uključenih u prijevoz (pošiljatelj, primatelj i prijevoznik).

Željeznički tovarni list (CIM) je dokument potreban za prijevoz robe željeznicom. Regulira ga Konvencija o međunarodnom željezničkom prijevozu iz 1980. godine. CIM izdaje prijevoznik u pet primjeraka, izvornik prati robu, duplikat izvornika zadržava pošiljatelj, a tri preostala primjerka prijevoznik za interne potrebe. Smatra se ugovorom o željezničkom prijevozu.

ATA karneti su međunarodni carinski dokumenti koje izdaju trgovačke komore u većini industrijaliziranog svijeta kako bi se omogućio privremeni uvoz robe, bez plaćanja carine i poreza. ATA karneti mogu se izdati za sljedeće kategorije robe: komercijalni uzorci, profesionalna oprema i roba za prezentaciju ili korištenje na sajmovima, smotrama, izložbama i drugo.

TIR karneti su carinski provozni dokumenti koji se koriste za međunarodni prijevoz robe, čiji se dio mora izvršiti cestom. Omogućuju prijevoz robe prema postupku koji se naziva TIR postupak, a koji je utvrđen Konvencijom TIR iz 1975., potpisanoj pod pokroviteljstvom Ekonomske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE). Sustav TIR zahtijeva da roba putuje u sigurnim vozilima ili kontejnerima, da sve carine i porezi koji su izloženi riziku tijekom putovanja budu pokriveni međunarodno važećim jamstvom, da robu prati TIR karnet i da postoje mjere carinske kontrole u zemlji.

5 ZAKLJUČAK

Promatrano kroz ciljeve i učinke carinskog sustava može se zaključiti kako su oni mnogobrojni, a isto tako da su vrlo precizno i strukturirano integrirani u sve potrebne procese.

Carinski sustav je kroz povijest prošao kroz mnoge rekonstrukcije i njegova primjena uglavnom je bila određena političkim aktivnostima pojedinog područja. Kao jedan od najstarijih izvora prihoda pojedinog gospodarstva zasigurno je bio vrlo važan pogotovo kod gospodarstva zemalja u razvoju. Carine u zemljama u razvoju i dalje predstavljaju jedan od najvažnijih izvora proračunskih prihoda, dok u razvijenim zemljama, na carine otpada samo manji dio. Stabilnom i redovitom priljevu prihoda od carina mogu se dalje financirati razne potrebe države. Aktiviranje gospodarskih ciklusa i poticanje njihovog razvoja pozitivno utječe i na ostale politike države kao što su monetarna i fiskalna politika, politika javnih potreba i drugo.

U suvremenoj ekonomiji u prvom planu je njezin zaštitni karakter stoga je carina uvijek imala jednake zadaće, a to je prvenstveno zaštita domaćeg domaće proizvodnje od strane konkurencije i uvoza te kasnije prodaje robe neadekvatne kvalitete. Osim navedenog štiti i domaću proizvodnju od robe koja može biti štetna za zdravlje. Sa zaštitom od uvoza nekvalitetne robe, direktno se utječe na poticanje domaćeg proizvodnje.

Sam pojam carine se može dvojako razmatrati. U financijskom smislu, carina označava novčana davanja koje se naplaćuju u prekograničnom prometu roba u korist državnog proračuna, dok u administrativnom smislu, carina je naziv za državnu službu, odnosno organ državne uprave koji preko svojih ustrojstvenih jedinica provodi carinske propise.

Da bi bio ekonomičan, a istovremeno profitabilan carinski postupak mora biti prilagođen svrsi carinjenja. Mora biti funkcionalan i jednostavan kako bi se omogućio što brži transfer robe preko granice. Carine imaju velik utjecaj na količinu i vrijednost međunarodne trgovine između Republike Hrvatske i drugih država prema njezinim sustavima. Kada se na uvezenu robu dodaju carine, cijena te robe raste, dok uvoz i potrošnja te robe opadaju.

Sa službenim pristupanjem Europskoj Uniji, Hrvatska je postala dio carinske unije. Iako su prethodno odrađene mnoge pripremne radnje, tek se od tada kretanje roba između drugih zemalja članica i Republike Hrvatske smatra prometom unutar EU. Pojednostavljeno, taj promet odvija se bez primjene carinskih postupaka i mjera carinskog nadzora. Ne provode se nikakve carinske procedure nad domaćom robom koja se upućuje ili dolazi po bilo kojoj osnovi iz država članica. Neposredna i stalna stručna suradnja carinske službe Hrvatske sa carinskim službama drugih država članica te Europskom komisijom jedna je od važnih odrednica usklađenog i uspješnog razvoja i funkcioniranja unutar Carinske unije.

6 LITERATURA

Stručna literatura:

1. Jeličić B.: Javne financije, Zagreb, Informator, 2001.
2. Lučić, M.; Pavičić, M.; Skejić, R.; Tomašić, J.; Žuković, J.: Osnove carinske tarife i carinsko poznavanje robe, Institut za javne financije, Zagreb, 2003.
3. Pravilnik o osiguravanju carinskog duga (NN 40/16), dostupno na [Scanned Document \(gov.hr\)](#)
4. Pravilnik o popunjavanju jedinstvene carinske deklaracije (NN 136/2020), dostupno na [Pravilnik o izmjeni i dopunama Pravilnika o popunjavanju jedinstvene carinske deklaracije \(nn.hr\)](#)
5. Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva EU (NN 40/16) dostupno na [Carinska uprava - Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije \(gov.hr\)](#)

Internet:

1. Carinska uprava, [Carinska uprava - Osiguranje carinskog duga \(gov.hr\)](#)
2. Službene stranice Europske Unije, [Dokumenti i postupci carinjenja | Access2Markets \(europa.eu\)](#)
3. Eurostat, [TEMELJNI CARINSKI PROPISI U EUROPSKOJ UNIJI | Euro Star Rijeka](#)
4. Europska komisija, [Carina \(europa.eu\)](#)
5. Enciklopedija, [carina | Hrvatska enciklopedija](#)

POPIS ILUSTRACIJA

Grafikoni

Grafikon 1. Ukupni prihodi Carinske uprave	27
Grafikon 2. Udio prihoda Carinske uprave u Državnom proračunu Republike Hrvatske u razdoblju od 2020. do 2022. godine	28
Grafikon 3. Struktura prihoda Carinske uprave u razdoblju od 2020. do 2022. godine	29

Sheme

Shema 1. Carinski postupci	13
Shema 2. Ustroj Središnjeg ureda	23

POPIS PRILOGA

Prilog 1. Jedinствена carinska deklaracija.....	41
Prilog 2. Bankovna garancija	44

Prilog 1. Jedinstvena carinska deklaracija

IZV – JCD/SIG		1 DEKLARACIJA		A CARINARICA OTPREME / IZVOZA		
Primerak za otpremu/izvoznu carinarnicu	1	2 Polje (je) / Izvoznik	B:	3 Oznaka	4 Iznos (ISO)	
	8 Primatelj	B:	5 Stoske	6 Ukupna paketa	7 Referentni brojevi	
	14 Deklarant / Zastupnik	B:	8 Broj pločbe (ISO)		15 S. zem. otp. fak.	
	18 Identitet i nacionalnost prijavnog sredstva pri polasku	19 Zastupnik	20 Ujeti isprave	17 S. zem. otp. odredila		
	21 Identitet i nacionalnost aktivnog prijavnog sredstva koje prelazi granicu	22 Valuta i ukupni iznos iz fakture	23 Tečaj valute	24 Vrste		
	25 Vrsta prijevoza	26 Vrsta prijevoza	27 Vrste			
	28 Vrsta carinarnica	30 Mjesto robe	29 Vrste			
	31 Pakiranje / opis robe	32 Stavka	33 S. robe	34 S. zem. područja		
	44 Dodatne informacije / Prethodne isprave / Potvrde / odobrenja	40 Sadržaj deklaracije / Prethodna isprave	41 Posebna mjerna jedinica	35 Bruto masa (kg)		
	47 Obračun devizja	48 Odgođeno plaćanje	49 Oznaka silosila	36 Neto masa (kg)		
50 Glavni obveznik		B:	46 Statistička vrijednost			
Zastupnik po:		Potpis:				
Mjesto i datum:		Potpis, ime i prezime podnosioca				
KONTROLA IZLAZNE CARINARICE (K)		Potpis:				
Datum dolaska:		Potpis:				
Pregled pločbe:		Potpis:				
Napomena:		Potpis:				
KONTROLA CARINARICE OTPREME/IZVOZA (E)		Potpis:				
Rezultat:		Potpis, ime i prezime podnosioca				
Stavljena pločba: Broj:		Potpis, ime i prezime podnosioca				
Identitet:		Potpis, ime i prezime podnosioca				
Rek (datum):		Potpis, ime i prezime podnosioca				
Potpis:		Potpis, ime i prezime podnosioca				

IZV - JCD/SIG					A CARINARICA OTPREME / IZVOZA				
Priljezak za statistiku - carinarnica otpreme/izvoza	2 Polje/te/izvoznik ☐				1 DEKLARACIJA				
					3 Otvori		4 Posmi listovi		
					5 Stavke		6 Ukupno paketa		7 Referentni brojevi
	6 Pismo/te				Brij ploambe (S3)				
	14 Odlasnost/Zastupnik				Sira naclna placanja prijevoznih sredstva (S20)		15 S. zem. otp. /oz.		17 Sira zemlje azedibila
					Sira zemlje (zemlja) na putu (S1)				
	18 Identitet i nacionalnost prijevoznog sredstva pri polasku				19 Zernja	20 Uvjeti isporuke			
	21 Identitet i nacionalnost aktivnog prijevoznog sredstva koje prelazi granicu				22 Valtu i ukupan iznos iz fakture		23 Icdj valute		24 Vnta posta
	25 Vnta prijevoza na granici		26 Vnta prijevoza na kopru						
	27 Izlaska carinarnica		30 Mjasto robe						
31 Pakovanje i opis robe	32 Stavka				33 Sira robe				
					34 Sira zemlje pod-jetla		35 Bruto masa (kg)		
					37 POSTUPAK		38 Neto masa (kg)		
					40 Odrasna odlasnost/Prehodna isprava				
					41 Posasna njema jactica		Brij ploambe (S3)		
					Sira				
44 Dodatne informacije Praslone isprave i Poterte i odobranja					48 Statistika vijednost				
47 Odraun obranja	Vnta	Dionevica	Stopa	Iznos	NP	48 Odrasna placanje		40 Oznaka vladstva	
						B Pjednost o odraun			
						Ukupni iznos			
	53 Glavni obaviznik				Potpis				
	Zastupnik po:								
	Mjasto i datum:								
KONTROLA (IZLAZNE CARINARNICE (K))					Potpis				
Datum dolaska:									
Pregled ploambe:									
Napomene:									
KONTROLA CARINARNICE OTPREME/IZVOZA (E)					Potpis				
HABUSIT					54 Mjasto i datum:				
Stavljene ploambe: Brij:					Potpis, ime i prezime podnositelja:				
Identitet:									
Rok (obzum):									
Potpis:									

IZV – JCD/SIG					A CARINARNICA OTPREME / IZVOZA				
Primerak za pošiljatelj/izvoznika	3 2 Podjatelj/izvoznik ☐ B:				1 DEKLARACIJA 1 Ostali IPO (S20)				
					3 Ubrisi		4 Iznosi iznosi		
					5 Stavka		6 Ukupno paketa		7 Hekselni brojevi
	5 Primatelj B:				8 Broj pločbe (S21)				
	14 Datum/Časopis B:				Sifra načina plaćanja prijevoznih bolnica (S26)		10 S. zem. obr. /kn.		11 Sifra zemlje ocedila
					Sifra zemlje (ponuđa) na putu (S13)				
	18 Identitet i nacionalnost prijevoznog sredstva pri polasku				19 Zernja	20 Uvjeti sporuke			
	21 Identitet i nacionalnost aktivnog prijevoznog sredstva koje prelazi granicu				22 Valuta i ukupan iznos iz fakture		23 Tečaj valute		24 Vrata posto
	25 Vrata prijevoza na granici		26 Vrata prijevoza na kopnu						
	3 3	29 Izlaza carinarnica			30 Mjesto robe				
31 Pakovanja i opis robe	32 Stavka B:				33 Sifra robe				
					34 Sifra zemlje podjela		35 Bruto masa (kg)		
					37 POSTUPAK		38 Neto masa (kg)		
	40 Sifra zona delencija/Prethodna opravila								
					41 Posebna mjerna jedinica		8 Broj pločbe (S21)		
44 Dostupne informacije/ Prethodne isprave i Potvrde i odobrenja					Sifra				
					48 Statistička vrijednost				
47 Oračun- davanja	Vrsta	Osnovica	Stopa	Iznos	NP	48 Odogodeno plaćanje		49 Oznaka skladita	
						50 Pojednost o obračunu			
				Ukupan iznos					
	58 Glavni obveznik B:				Potpis				
	Zahtjevi po: Mjesto i datum:								
KONTROLA GLAZNE CARINARNICE (K)					Potpis:				
Datum dolaska:									
Pregled pločbe:									
Napomena:									
KONTROLA CARINARNICE OTPREME/IZVOZA (E)					Potpis:				
Rezultat:					54 Mjesto i datum:				
Stavljeno pločbe: Broj					Potpis, ime i prezime podnosioca				
Identitet:									
Rok (datum):									
Potpis:									

Prilog 2. Bankovna garancija

BANKOVNA GARANCIJA ZA CARINSKI DUG

(Memorandum banke)

Na zahtjev .....,
....., sukladno članku 193. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92
od 12. listopada 1992. godine kojim se donosi Carinski zakonik Zajednice, izdaje se

BANKOVNA GARANCIJA br. ....

Ova bankovna garancija važi kao instrument osiguranja za plaćanje duga sukladno članku 193. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. godine kojim se donosi Carinski zakonik Zajednice (SL L 302, 19. 10. 1992. str. 1) te sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu polaganja, primjene te povrata instrumenta osiguranja plaćanja koji se koriste u carinskim postupcima

PODACI O IZDAVATELJU GARANCIJE

Naziv banke - garanta: .....

Osobni identifikacijski broj (OIB): .....

Sjedište . .....

Žiro račun broj: .....

IBAN konstrukcija: .....

PODACI O DUŽNIKU - NALOGODAVCU ZA IZDAVANJE GARANCIJE

Naziv: .....

Osobni identifikacijski broj (OIB): .....

EORI broj: .....

Sjedište: . .....

Banka - garant se obvezuje da će na prvi poziv i bez prigovora Carinskoj upravi platiti do ukupne svote od ..... kuna, svaku svotu nastalu na ime dospjeloga a neplaćenoga duga dužnika, glede kojega se kao jamstvo za njegovu pravodobnu naplatu pozvao na ovu bankovnu garanciju u određenome carinskome postupku koji se vodi pri Carinskoj upravi, u razdoblju od ..... do ....., s tim da se naplata po osnovi ove garancije može izvršiti i u produženome roku od 3 mjeseca, odnosno 6 mjeseci za bankovne garancije podnijete kao osiguranje za namirenje carinskog duga u postupku unutarnje proizvodnje, računajući od dana isteka jamstvenog roka.

Ova bankovna garancija može se koristiti kao:

- a) zajednička garancija za sve dugove dužnika,
- b) zajednička garancija za dugove dužnika iz određenih carinskih postupaka, i to:
.....
.....
- c) pojedinačna garancija za namirenje određenoga duga, i to: .....

Ova garancija može se - ne može se pri Središnjem uredu Carinske uprave odnosno nadležnom carinskom uredu položiti i glede namirenja dugova drugih osoba, ako nalogodavac u odnosnome carinskome postupku ima status zastupnika u smislu članka 5. Carinskog zakonika Zajednice.

Ova garancija izdana je u tri (3) istovjetna primjerka.

..... M.P. ....
(datum i mjesto izdavanja garancije) (potpis ovlaštene osobe)

Carinska uprava, ustrojstvena jedinica ..... prihvaća i evidentira
predmetnu garanciju pod brojem. ....

..... M.P. ....
(datum i mjesto prihvaćanja garancije) (potpis ovlaštene osobe)